

Jižní Čechy

4 °C

1 °C

DNES České Budějovice, Český Krumlov, Jindřichův Hradec, Písek, Prachatice, Strakonice, Tábor

Počasí v kraji více informací →
pocasi.idnes.cz

budejovice.idnes.cz

Hejtmanství plánuje zpřístupnit kaolinový důl Orty na Budějovicku. Obce i správa jeskyní to vítají.

Michal Bělský
redaktor MF DNES

BOREK Spousta současných čtyřicátníků z Hrdějovic, Borku nebo Hosína na Českobudějovicku si určitě pamatuje, jak se svými kamarády prozkoumávali bývalý kaolinový důl Orty na rozmezí těchto obcí.

Tato přírodní památka je už řadu let uzavřená. To by se však mělo v dohledné době změnit. Vedení Jihočeského kraje totiž s obcemi a Správou jeskyní ČR brzy podepíše memorandum o zpřístupnění Ortů jako turistického a vzdělávacího areálu.

Hejtmanství si od toho slibuje, že se tak přírodní památku podaří zachránit a zároveň přitáhnout zájem návštěvníků kraje. „Orty si bezesporu pozornost zaslouží, přitom ani lidé z Budějovic podle mě mnohdy nevědí, kde se nacházejí. Nicméně důlní komplex na ploše dvanácti hektarů rozhodně není malý,“ vysvětluje náměstek hejtmana František Talíř.

Místo ničí hlavně vandalové

Výjimečnost dodává Ortům také to, že se jedná o jediný podobný komplex starých důlních děl v Česku. „My se o ně zajímáme už asi třicet let, protože tam dochází neustále k nějakému poškozování. Od samého počátku tvrdíme, že nejlepší ochrana je zpřístupnění, to znamená neustálý dozor a provoz. Jsme moc rádi, že se kraj k tomu postavil podobným způsobem,“ oceňuje vedoucí Správy Chýnovské jeskyně Karel Drbal.

Právě chýnovská správa bude hrát v přípravách na otevření Ortů zásadní roli. Jejím hlavním úkolem bude vypracovat studii na zpřístupnění podzemí.

„Jako poradci pak budeme pomáhat s návrhy na podobu parkoviště nebo návštěvníckého centra. Jestli k tomu kraj bude nakloněn, jsme schopni převzít i samotný provoz. Je to důlní dílo, takže k tomu jsou potřeba nutná oprávnění, a my je

Orty chtějí otevřít turistům i místním

jako jedni z mála máme,“ naznačuje vedoucí Drbal.

Podle náměstka hejtmana počítají plány kromě parkoviště a turistického centra také s bezbariérovým přístupem nebo cestou pro pěší. „Samozřejmě bude osvětlení podzemních prostor. Součástí projektu je i přírodní revitalizace blízké pískovny a napojení celého komplexu na turistické cesty a cyklostezky,“ podotýká Talíř.

Dohodu všech tří stran vítají hlavně obce, na jejichž katastru se přírodní památka nachází. Velkou radost z memoranda má také starostka Hrdějovic Radka Šulistová, která patří k iniciátorům důlní díla Orty zpřístupnit veřejnosti.

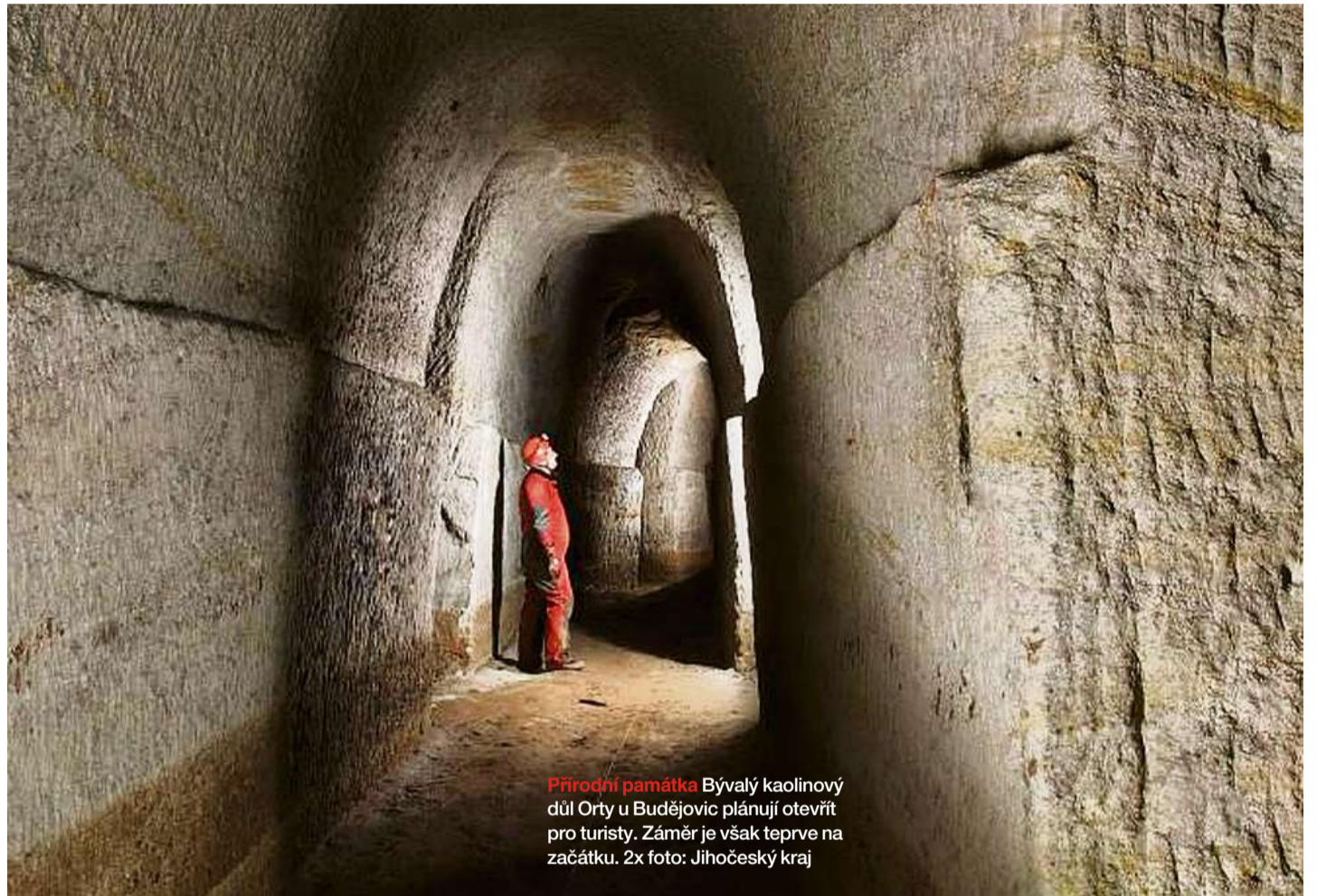
„Ortům zpřístupnění nijak neubliží, naopak je to cesta k jejich záchraně. Největším problémem v současnosti jsou neukáznění návštěvníci, kteří je poškozují tím, že se tam snaží přes zákaz vstupu dostat. Uvnitř pak rozdělavají oheň a ničí chodby. Pro záchranu důlního díla je nezbytně nutné, aby bylo místo otevřené a přístup návštěvníků regulovaný,“ myslí si Šulistová.

Stejný postoj k budoucnosti Ortů má také starosta Hosína Jan Řičánek, podle něhož obec nemá problém poskytnout některé pozemky pro potřeby Ortů. „Pokud by se podařilo místo zpřístupnit, alespoň by se zamezilo pokusům o nepovolené vniknutí do objektu. Na hlavním vchodu se nezvaní návštěvníci pokoušejí vylomovat zámky a někteří se dokonce zkoušejí dovnitř prokopat slabšími stropy,“ popisuje Řičánek.

Investice za desítky milionů

Hrdějovická starostka také připomíná spolupráci jak s Hosínem, tak s Borkem a oceňuje vstřícný přístup obou samospráv. „Na zpřístupnění pracujeme již od ledna roku 2020. Společně s Hosínem jsme schválili zapůjčení pozemků a prostor, které budou sloužit k vybudování infrastruktury. Borek by pak měl zajistit možnost připojení vody a elektřiny do celého areálu. Už jsme podepsali i smlouvy o zápůjčkách a všechny dotčené obce schválily memorandum,“ přibližuje Šulistová.

Plány na obnovu celého místa

Přírodní památka Bývalý kaolinový důl Orty u Budějovic plánují otevřít pro turisty. Záměr je však teprve na začátku. 2x foto: Jihočeský kraj

jsou zatím teprve v počátcích, už nyní je však jasné, že se na nich finančně bude podílet z největší části Jihočeský kraj. Zatím ale není jasné, kolik zpřístupnění celého místa bude stát. Hejtmanství nyní mluví o desítkách milionů korun. Jisté ještě není ani to, jak by měl vypadat provoz a s tím spojené podmínky pro návštěvníky.

„Umíme si představit, že by Orty mohly být otevřené i celoročně, ale bude záležet na ochranných podmínkách. Na ostatní detaily je ale ještě velmi brzy. Více nám ukáže monitoring celého komplexu. Nicméně nepočítáme s většími omezeními pro turisty. Některé naše jeskyně jsou dokonce národní přírodní památky s nejvyšším stupněm ochrany, a přesto je možné je bez problému navštívit,“ ujišťuje Drbal.

Bývalý důl na kaolin, který se používá mimo jiné k výrobě porcelánu nebo také papíru, sloužil hlavně k produkci suroviny na kamnové kachle a kameninové zboží. Za jeho vznikem ve druhé polovině 19. století stojí Josef Hardtmuth, zakladatel firmy Koh-i-noor Hardtmuth.

Po technologické stránce se jedná o jeden z nejzajímavějších dochovaných historických důlních komplexů. Důl nyní tvoří spleť síť chodeb širokých přibližně půldruhého metru a vysokých až pět metrů o celkové délce přibližně šesti kilometrů. Místo těžby museli na podzim roku 2019 zabezpečit pracovníci báňské záchranné služby, a to kvůli nebezpečným propadům způsobeným působením vody. Vstupy do kaolinového dolu dokonce museli zalévat cementovou směsí.

V Třeboni v létě obnoví filmový festival

TŘEBOŇ Výhradně na české a slovenské aktuální snímky se zaměří Filmový festival Třeboň, který se ve městě chystá na termín od 20. do 27. srpna. Ve dvou sálech uvede asi 50 filmů, nesoutěžní díla chce promítat na náměstí.

Cenu za celoživotní přínos by měl převzít režisér Jaroslav Soukup. Město zdarma zapůjčí prostory. Akce chce podpořit česko-slovenskou kinematografií a propojit tvůrce a diváky na jednom místě.

Soutěžní snímky se budou promítat v kině Světozor a v sálech divadla J. K. Tyla, nesoutěžní v improvizovaném letním kině na Masarykově náměstí. Přehlídka nabídne čtyři celovečerní filmy, dokumenty a studentské snímky.

„Všechno jsou to soutěžní projekce. Dopoledne studentské filmy, po poledni dokumenty a odpoledne

a večer budou celovečerní filmy. Pro první ročník zvolíme filmy od roku 2019 do roku 2021,“ řekl ředitel festivalu Zdeněk Vlk.

V porotě zasednou slovenský režisér Marian Kleis, kameraman David Ployhar, střihač Dalibor Lipský a zvukař Martin Ženišek. Vítězové dostanou jako cenu skleněnou filmovou klapku, uvnitř které bude rožmberská růže. Organizátoři předají dvě desítky ocenění.

Rozpočet bude 8,5 milionu

„Chceme vybudovat i letní kino, kde by se promítaly filmy, jež úzce souvisí s osobností, kterou na závěrečném ceremonálu oceníme za celoživotní přínos. Máme rozjednaného režiséra Jaroslava Soukupa, který točil Discopříběhy a Kamarády do deště,“ upřesnil ředitel Vlk.

Pokud se naplní přání organizáto-

rů, rozpočet festivalu by měl být 8,5 milionu korun. Město slíbilo, že zdarma půjčí sály, organizátoři tak ušetří několik set tisíc korun. „Třeboň se mi líbí. Myslím si, že je to jedno z nejhezčích měst u nás, a kdysi už tam filmový festival byl. Tak jsme si řekli, že zkusíme navázat na tradici, jen jsme hodně pozměnili dramaturgický ráz,“ objasnil.

V Třeboni vznikl roku 2002 AniFest. V roce 2010 se přestěhoval do severočeských Teplic a v jihočeském městě se stejný rok odehrála poprvé přehlídka AniFilm. V roce 2014 se festivaly spojily do jednoho s názvem AniFilm. Předloni se akce přesunula do Liberce, protože kapacita a zájem v Třeboni už pořadatelům nestačily. Festival nabízel kolem 500 snímků.

„Je možné, že stojíme u zrodu nové kulturní akce, která zpestří na-

bídku v Třeboni nejen pro turisty, ale i pro místní obyvatele. Třeboň se tento festival stane důstojnou náhradou za AniFilm, který již přesrosl kapacitu města, a proto se přesunul jinde,“ uvedla treboňská místostarostka Jana Grammetbauerová (ODS).

V Jihočeském kraji je již několik filmových festivalů. V roce 2014 založil režisér a producent Ondřej Trojan filmový a hudební festival Slavonice Fest, v Českých Budějovicích má za sebou deset ročníků festival amatérských a studentských filmů Černá věž. Hrané, dokumentární a animované filmy nabízí festival Filmový Písek, ve stejném městě existoval Mezinárodní festival studentských filmů. V Českém Krumlově se několik let pořádala přehlídka Ekofilm, v roce 2015 se přestěhovala do Brna. – ČTK

Firmám chybí až desítky pracovníků kvůli covidu

JIŽNÍ ČECHY Potíže při fungování mají kvůli koronavirové pandemii některé velké jihočeské společnosti. Jednou z nich je i Madeta, ta postrádá vinou covidu asi pět procent lidí. Při výpadech využívá mlékárna zaměstnance z jiných středisek či brigádníky, přibývají i přesčasy. Budvaru chybí kvůli covidu přes 20 lidí, do provozu to ale výrazně nezasahuje. Zakázky zvládá i budějovický Bosch.

Podle údajů z eNeschopenky eviduje Madeta s 1 500 zaměstnanci asi 40 neschopenek vydaných na karantény a izolace. Další lidé pracují z domova nebo mají dovolenou. „Pět procent lidí není žádné závratné číslo. Covid sice způsobuje provozní obtíže, ale na kapacitu výroby to zatím dopad nemá,“ uve-

„Od samého počátku tvrdíme, že nejlepší ochrana je zpřístupnění, to znamená neustálý dozor a provoz.“

Karel Drbal, Chýnovské jeskyně

dl personální ředitel mlékárny Pavel Buryánek.

V pivovaru Budějovický Budvar, kde pracuje 670 lidí, je v karanténě kvůli kontaktu s nakaženým deset zaměstnanců. Vedle toho má podnik 13 nakažených pracovníků. „Zatímco minulý týden jsme neevidovali ani jednoho pozitivně testovaného zaměstnance, v tomto týdnu nám čísla narostla. I přesto máme prozatím situaci pod kontrolou a nijak výrazněji do chodu pivovaru nezasahuje,“ řekla Barbora Bláhová z PR oddělení pivovaru.

V závodu firmy Robert Bosch mají desítky případů pozitivních záchytů. Je to méně než procento zaměstnanců. „Plnění zakázek tím v současné době není ovlivněné,“ dodal mluvčí Pavel Roman. (ČTK)